

## ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Τσιλιώτης Χαράλαμπος

### (1) ΓΕΝΙΚΑ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                           |                                         |                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------|
| ΣΧΟΛΗ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                           | ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ      |                    |
| ΤΜΗΜΑ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                           | ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ |                    |
| ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                           | ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ                             |                    |
| ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 3050Υ                                                                     | ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ                         | B                  |
| ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ                                                       |                                         |                    |
| ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ<br>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων |                                                                           | ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ           | ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ |
| Διαλέξεις<br>Τελικές γραπτές εξετάσεις<br>Σύνολο:                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                           | 3                                       | 1.7<br>3.3<br>5    |
| Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).                                                                                                                                                                                           |                                                                           |                                         |                    |
| ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ<br>γενικού υποβάθρου,<br>ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης<br>γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων                                                                                                                                                                                                                 | ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ                                                         |                                         |                    |
| ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ΚΑΝΕΝΑ                                                                    |                                         |                    |
| ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ΕΛΛΗΝΙΚΗ                                                                  |                                         |                    |
| ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ΝΑΙ                                                                       |                                         |                    |
| ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <a href="http://eclass.uop.gr/courses/">http://eclass.uop.gr/courses/</a> |                                         |                    |

## ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

### Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η γνώση και η εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες του Συνταγματικού Δικαίου και ιδιαίτερα του οργανωτικού του μέρους, όπως η έννοια, ο ορισμός και η διακρίσεις του Συντάγματος, οι θεμελιώδεις αρχές του πολιτεύματος και τα όργανα του κράτους. Ειδικότερα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες:

#### Γνώσεις

- είναι εξοικειωμένοι με τις κεντρικές έννοιες του Συνταγματικού Δικαίου,
- έχουν αποκτήσει βασικό υπόβαθρο γνώσεων, που τους/ις επιτρέπει να αντιλαμβάνονται τη δυναμική εξέλιξη καίριων φαινομένων και τάσεων του Συνταγματικού Δικαίου,
- αναπτύσσουν αναλυτική και κριτική γνώση στο γνωστικό αντικείμενο του Συνταγματικού Δικαίου.

#### Δεξιότητες:

- αξιοποιούν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει για να αναλύουν ιδέες και πληροφορίες, σχετικά με το Συνταγματικό Δίκαιο,
- μαθαίνουν να επιχειρηματολογούν και να διατυπώνουν ιδέες και απόψεις για ζητήματα του Συνταγματικού Δικαίου,
- αναπτύσσουν και επικοινωνούν, γραπτώς και προφορικά, στο πλαίσιο των μαθημάτων, απόψεις και κρίσεις, με τεκμηριωμένο λόγο ή αντίλογο, για θέματα που εμπίπτουν στο γνωστικό πεδίο του Συνταγματικού Δικαίου.

#### Ικανότητες:

- είναι σε θέση υπό επίβλεψη, εφαρμόζοντας τα καθιερωμένα επιστημονικά πρότυπα, να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να υποστηρίζουν, ατομικά και συλλογικά, ερευνητικές εργασίες σε θέματα που άπτονται του Συνταγματικού Δικαίου.

### Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

## (2) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος Το μάθημα περιλαμβάνει τις βασικές έννοιες και τα στοιχεία του Συνταγματικού Δικαίου, τις διακρίσεις του Συντάγματος, την γενική θεωρία του Συνταγματικού Δικαίου, τις πηγές του Συνταγματικού Δικαίου, τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων, την συντακτική εξουσία και της αναθεωρητική λειτουργία, την διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος, τις θεμελιώδεις αρχές του πολιτεύματος και τα όργανα του Κράτους, (Λαός, Βουλή, Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κυβέρνηση), την δικαστική εξουσία και τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Η επιλογή των ειδικότερων θεμάτων που αναλύονται αποβλέπουν στην κάλυψη της ανάγκης του πολιτικού επιστήμονα να προσεγγίσει το νόημα των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την ελληνική πολιτική ζωή. Η διδασκαλία στηρίζεται στον συνδυασμό της θεωρητικής ανάλυσης και της εφαρμογής τους.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

| Τίτλος ενότητας                                                                                                                       | Βιβλιογραφία                                                   | Σύνδεσμος παρουσίασης |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-----------------------|
| 1. Έννοια του Δικαίου και του Συνταγματικού Δικαίου                                                                                   |                                                                |                       |
| 2. Διακρίσεις του Συντάγματος                                                                                                         |                                                                |                       |
| 3. Έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων - Πηγές του Συνταγματικού Δικαίου                                                          |                                                                |                       |
| 4. Έννοια Συνταγματικού Δικαίου και Συντάγματος – Διακρίσεις Συνταγμάτων-Δομικά στοιχεία του συνταγματικού φαινομένου                 |                                                                |                       |
| 5. Η μεταπολίτευση και το νέο Σύνταγμα-Το Σύνταγμα και η έννομη τάξη                                                                  |                                                                |                       |
| 6. Οι θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές (Δημοκρατική αρχή, αντιπροσωπευτική αρχή, κοινοβουλευτική αρχή, αρχή προεδρευομένης Δημοκρατίας |                                                                |                       |
| 7. Αρχή διάκρισης εξουσιών, αρχή κράτους δικαίου, αρχή κοινωνικού κράτους                                                             |                                                                |                       |
| 8. Τα όργανα του Κράτους – Το εκλογικό σώμα                                                                                           |                                                                |                       |
| 9. Η Βουλή                                                                                                                            |                                                                |                       |
| 10. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας                                                                                                        |                                                                |                       |
| 11. Η Κυβέρνηση                                                                                                                       |                                                                |                       |
| 12. Ειδικά ζητήματα του θεσμικού Συνταγματικού Δικαίου (δημοψήφισμα, διάλυση Βουλής)                                                  |                                                                |                       |
| 13. Παρουσίαση και επίλυση πρακτικών θεμάτων – Case Studies                                                                           |                                                                |                       |
| <b>Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:</b>                                                                                                    |                                                                |                       |
| Πρόταση 1                                                                                                                             | Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών κατά την διάρκεια των διαλέξεων |                       |
| Πρόταση 2                                                                                                                             | Τελική γραπτή εξέταση                                          |                       |

Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.

#### ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

|                                                                                                                                                              |                      |                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|---------------------------------|
| <b>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</b><br><i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>                                                                         | Πρόσωπο με πρόσωπο   |                                 |
| <b>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</b><br><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i> |                      |                                 |
| <b>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b>                                                                                                                                  | <b>Δραστηριότητα</b> | <b>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</b> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη &amp; ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p> | Διαλέξεις                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 13 εβδ. Χ 3 ώρες = 39 ώρες      |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Τελικές εξετάσεις                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 13 Εβδ. x 3 ώρες x 2.2= 86 ώρες |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Σύνολο</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>125 ώρες</b>                 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                 |
| <p><b>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</b></p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p> | <p>Η αξιολόγηση γίνεται στην ελληνική γλώσσα (κατ' εξαίρεση στα αγγλικά στους φοιτητές Erasmus) με βάσει την ακόλουθη διαδικασία:</p> <p>Γραπτές εξετάσεις: 100%</p> <p>Η τελική βαθμολογία του/της φοιτητή/τριας προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους βαθμολογιών.</p> <p>Η συμμετοχή στα μαθήματα μπορεί να ενισχύσει την τελική βαθμολογία του/της φοιτητή/τριας ως 10%. Η συμμετοχή στα μαθήματα προκύπτει από τη συμμετοχή και επιτυχή ανταπόκριση του/της φοιτητή/τριας σε <u>ερωτήσεις που γίνονται κατά την διάρκεια της διάλεξης</u>.</p> |                                 |

### (3) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χ. Χρυσανθάκης, Εισηγήσεις Συνταγματικού Δικαίου, 2<sup>η</sup> Έκδοση, Αθήνα 2020  
Φ. Σπυρόπουλος, Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο, 2<sup>η</sup> Έκδοση Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2020  
Κ. Χρυσόγονος, Συνταγματικό Δίκαιο, Tr;ith Έκδοση, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2022